

Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia **Lausunto- ja asiakirjapyyntö Sari Innasen aluevalitukseen koskien Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston tekemää aluehallituksen puheenjohtajiston erottamispäätöstä (1713/2024)**

Lausuman antaja

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Mariankatu 16-20 67200 Kokkola

Vastaajan asiamies ja prosessiosoite

Vs. hallintolakimies Ari-Pekka Ollila

ari-pekka.ollila@soite.fi, puh. 040 652 4554

Mariankatu 16-20 67200 Kokkola

kirjaamo@soite.fi

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue esittää lausuntonaan seuraavaa

Sari Innasen aluevalitus aluevaltuuston päätöksestä 28.10.2024 § 62 ja oikeudenkäyntikuluvaatimus tulee hylätä alla olevilla perusteilla:

Valittaja Sari Innanen on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeus

- i) kumoaa Keski-Pohjanmaan aluevaltuuston päätöksen 28.10.2024 § 62,
- ii) palauttaa asian Keski-Pohjanmaan aluevaltuuston ja tilapäisen valiokunnan uudelleen käsiteltäväksi, sekä
- iii) velvoittaa päätöksen tehneen viranomaisen korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tuomion antamispäivästä.

Perusteluina Innanen on esittänyt, että tilapäinen valiokunta ei ole tutkinut aluehallituksen puheenjohtajan luottamuksen menetystä tai tehtävien hoitoa sääntelyn edellyttämästä tehokkuuden näkökulmasta ja suhteessa puheenjohtajaa koskeviin säädöksissä mainittuihin

tehtäviin. Näin ollen aluevaltuuston päätös perustuu olennaisesti puutteelliseen selvitykseen ja hallinto-oikeuden tulee palauttaa asian käsittely aluevaltuustolle sekä tilapäiselle valiokunnalle valmisteltavaksi, jotta aluevaltuustolla olisi lakiin perustuva selvitys ja täten oikeat edellytykset asian arvioinnille ja lainmukaisen päätöksen tekemiselle.

Lisäksi Innanen valituksessaan vetoaa siihen, että HVAL102 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä hyvinvointialueen viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä. Kuntalain osalta on katsottu, että tilapäisessä valiokunnassa sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyysperusteita eli esteellisyyden arviointi on tiukempaa kuin valtuutetun esteellisyys valtuustossa. Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle toimielimen/puheenjohtajiston erottamista koskevaa asiaa. Valiokuntaan ei tulisi valita valtuutettuja, jotka itse tai joiden hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen on kyseisen toimielimen/puheenjohtajiston jäsen tai varajäsen, koska he ovat esteellisiä valmistelemaan omaa tai läheisen erottamista eivätkä siten voisi osallistua valiokunnan työskentelyyn. Muutoksenhakija katsoo, että esteellisyyttä koskevan sääntelyn osalta esteellisyyttä on arvioitava samalla tavalla siitä riippumatta, onko kysymyksessä kuntalain tai HVAL:n nojalla asetettu tilapäinen valiokunta.

Päätös on siten syntynyt väärässä järjestyksessä, koska tilapäisen valiokunnan jäseninä asiaa ovat aluevaltuustolle valmistelleet aluehallituksen jäsenet Anja Törmä ja Margita Lukkarinen. Päätös on jo tällä perusteella kumottava.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue toteaa, että hyvinvointialueesta annetun lain 39 § mukaan aluevaltuusto voi erottaa hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän tai hyvinvointialueiden yhteiseen toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai joku heistä ei nauti aluevaltuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Aluevaltuusto voi erottaa puheenjohtajansa ja varapuheenjohtajansa sekä valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos joku heistä ei nauti aluevaltuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Kun hyvinvointialueesta annetun lain 39 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilöiden erottamista koskeva asia on tullut vireille, aluevaltuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Luottamushenkilön tulee edistää hyvinvointialueen ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilapäisen valiokunnan selvityksessä (liitteenä) aluevaltuustolle on arvioitu aluehallituksen puheenjohtajan a) poliittisen yhteistyön toteutumista, b) yhteistyön toimivuutta viranhaltijoiden kanssa, c) esimiestyöskentelyä, d) johtavien viranhaltijoiden kuulemismenettelyä, e) talouskriisin toimenpiteiden mitoittamista ja sitä koskevaa valmistelua, f) tiedottamista julkisuudessa.

Tilapäinen valiokunta on arvioinut yksinomaan luottamusta ja päättänyt esittämään aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää aluehallituksen puheenjohtajiston menettäneen aluevaltuuston luottamuksen valiokunnan selvityksessä esitetyin perustein.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksessä 28.10.2024 § 62.

1. todettiin aluehallituksen puheenjohtajiston menettäneen aluevaltuuston luottamuksen valiokunnan selvityksessä esitetyin perustein
2. erotettiin lain hyvinvointialueesta (611/2021) 39 §:n nojalla aluehallituksen puheenjohtajisto

Asiassa on arvioitava, onko aluevaltuusto toiminut harkintavaltansa rajoissa erottaessaan aluehallituksen puheenjohtajiston sillä perusteella, ettei aluehallituksen puheenjohtaja Sari Innanen nauti valtuuston luottamusta.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden 31.10.2023, 2426/2023 antaman lainvoimaisen päätöksen mukaan luottamushenkilöiden erottaminen perustuu valtuuston poliittiseen harkintaan, eikä hyvinvointialueesta annetussa laissa ole lähemmin säädetty erottamisperusteista.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on poliittisen harkinnan perusteella päättänyt valituksen kohteena olevaan päätökseen. Päätös on perusteltu eikä se perustu mielivaltaan.

Tilapäinen valiokunta on valmistellut ainoastaan puheenjohtajiston erottamiseen liittyvää kysymystä, eikä se ole koskenut millään tavalla aluehallituksen jäseniä tai heidän läheisiään henkilökohtaisesti.

Sari Innasen tekemä valitus ja oikeudenkäyntikuluvaatimus on näillä perusteilla hylättävä.

Kokkolassa 20.1.2025

KESKI-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEEN ALUEHALLITUS

LIITTEET

ote Soiten hallintosäännöstä
päätös tilapäisen valiokunnan asettamisesta
tilapäisen valiokunnan selvitys